

Seramik Sağlık Gereçleri Sektöründe

Güncel Mesleki Eğitim Mevzuatı ve Uygulama

Şerif ÇETİNDAG

Serel Seramik

Yardımcı İşletmeler Müdürü

I. Mevzuat

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından 25 Mayıs 2015 tarihli ve 29366 sayılı Resmi Gazete’de 2015-1 sıra numaralı Mesleki Yeterlilik Kurumu Mesleki Yeterlilik Belgesi Zorunluluğu Getirilen Mesleklere İlişkin bir Tebliğ yayımlanmıştır. Tebliğ’in 3. Maddesine göre, Mesleki Yeterlilik Kurumu Mesleki Yeterlilik Belgesine sahip olmayan kişiler, Tebliğ’in ekindeki listede belirtilen 40 adet tehlikeli ve çok tehlikeli işlerden sayılan meslek dalında Tebliğ’in yayım tarihinden itibaren on iki ay sonra yani 25 Mayıs 2016’dan sonra çalıştırılmayacaklardır.

Tebliğ’in 4. Maddesinde, 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu’nun 23 Nisan 2015 tarihinde eklenen maddelerden birinde de belirtildiği gibi, bahsedilen uygulamaya uyulmaması halinde her bir çalışan için 500 TL İdari Para Ceza verileceği belirtilmiştir.

Diğer yandan 13 Temmuz 2013 tarihli ve 28706 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış ve halen de yürürlükte olan “Tehlikeli ve Çok Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşlerde Çalıştırılacakların Mesleki Eğitimlerine Dair Yönetmelik” ekinde belirtilen ve 109 sıra halinde tasnif edilmiş olan işlerde mesleki eğitim mecburiyeti devam etmektedir. Sonuç olarak tebliğde verilen 12 ay süre yönetmelikle tam olarak örtüşmemekte ve bütünlük sağlamamaktadır. Ancak bilindiği üzere normlar hiyerarşisinin gereği olarak altta bulunan kural kendi üstündeki kurala aykırı olamaz. Türk Hukuku normlar hiyerarşisini "anayasa, kanun, tüzük, yönetmelik, tebliğ, genelge, yönerge" şeklinde sıralanmaktadır. Yani aykırılık olduğunda tebliğde yazılanlar yönetmeliğin maddelerini geçersiz kılamaz.

Sonuç olarak, mesleki eğitimle ilgili olarak 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu’nun 17. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılmış olan “Tehlikeli ve Çok Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşlerde Çalıştırılacakların Mesleki Eğitimlerine Dair Yönetmelik” hükümleri aynen geçerlidir. İlgili Tebliğ kapsamına giren meslekler (40 adet ilave meslek) için de mesleki eğitimin tebliğde belirtilen sürede alınması gerekir.

II. Uygulama

• Yeni işe alımlarda:

Tehlikeli ve Çok Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşlerde Çalıştırılacakların Mesleki Eğitimlerine Dair Yönetmelik Madde 5: Ek-1’deki çizelgede yer alan işlerde çalışacakların, işe alınmadan önce, mesleki eğitime tabi tutulmaları zorunludur.

Söz gelimi seramik sağlık gereçleri üretiminin bütün bölümlerine alınacak çalışanların mesleki eğitim almış olması gerekmektedir. Bu eğitimler Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanmış modüllerle belirlenmeye çalışılmıştır. Bazı mesleklerin eğitim modülleri eksik, bazı mesleklerin hangi modülün alınması gerektiği konularında belirsizlikler vardır.

Diğer yandan işletmeler ihtiyaçları olduğunda özellikle bazı sektörlerde bu tür eğitim almış eleman bulmaları hemen hemen imkansızdır. Çünkü bu tür eğitimleri verecek kurum ve kuruluş alt yapısı henüz hazır değildir.

- **Mevcut Çalışanların durumu:**

Tehlikeli ve Çok Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşlerde Çalıştırılacakların Mesleki Eğitimlerine Dair Yönetmelik 6. Madde 1.Fıkra (e) bendi: Bu Yönetmelik kapsamına giren işlerde 01/01/2013 tarihinden önce çalışmaya başlayanlara Millî Eğitim Bakanlığı ile birinci fıkranın (e) bendinde sayılan kurum ve kuruluşlar arasında yapılacak protokoller çerçevesinde verilecek en az 32 saatlik eğitim modüllerinden geçirilerek alınan eğitimler sonucu düzenlenecek belgelere sahip olanlar bu Yönetmelik kapsamında mesleki eğitim almış olarak kabul edilir.

Örnek olarak Seramik Sağlık Gereçleri sektöründen bir işletmede, dökümhanede çalışan işçilere 18 saat iş sağlığı ve güvenliği eğitimi, 14 saat Serbest Seramik Şekillendirme eğitimi verilmesi gerekmektedir

ÇALIŞANLARIN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ EĞİTİMLERİNİ USUL VE ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİK gereğince her yıl 16 saat İş sağlığı ve güvenliği eğitimi zaten verilmektedir. Bu nedenle mevcut çalışanlara Mesleki eğitim kapsamında bir kez daha İş sağlığı ve Güvenliği eğitiminin verilmesine gerek olmamalıdır. Diğer yandan Milli Eğitim Bakanlığı'nın bu konudaki eğitim modülü görece eski ve yetersizdir.

Mevcut çalışanlara mesleki eğitim, vitrifiye sektörü gibi özel branşlarda sadece işletmenin kadrolu mühendisleri tarafından verilebilmektedir. Bu kez yönetmelik gereği yapılan protokol ile hizmet almanız gereken kurumun (Meslek Lisesi vb.) herhangi bir katkısı olmamaktadır.

Bir diğer husus da deneyimli çalışanlara bu eğitimin verilmesindeki anlamsızlık ve algılamada yaşanan zorluklardır.

Mevcut çalışanlara verilecek Meslek eğitimi konusunda belirsizlikler devam etmektedir. Önce Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü internet sitesinde aşağıdaki gibi konular bulunmaktadır.

YAYGIN EĞİTİM PROGRAMLARI VE FOET KODLARI									
SERAMİK VE CAM TEKNOLOJİSİ									
FOET	PROGRAM ADI	Modül/ Modül Bigi Sayfası	SEVİYE	SÜRE	GENEL TOPLAM	ONAY TARİHİ	KURS TÜRÜ	FORMAT	Açıklama
215	Alçı Model Kalıpcı		4	2120/1568	2520	22.11.2013	MESLEKİ ve TEKNİK	MODÜLER	*Güncellendi*
215	Modelci ve Çok Parçalı Kalıpcı		3	360/288		22.11.2013	MESLEKİ ve TEKNİK	MODÜLER	*Güncellendi*
215	Alçı Şekillendirici ve Kalıpcı		2	320/256		22.11.2013	MESLEKİ ve TEKNİK	MODÜLER	*Güncellendi*
215	Alçı Şekillendirme ve Döküm			440/344		22.11.2013	MESLEKİ ve TEKNİK	MODÜLER	*Yeni*
215	Serbest Seramik Şekillendirmeci		4	2240/1680	2632	22.11.2013	MESLEKİ ve TEKNİK	MODÜLER	*Güncellendi*
215	Tehlikeli ve Çok Tehlikeli İşlerde Serbest Seramik Şekillendirme			80/40	*Yeni*	06.08.2013	MESLEKİ ve TEKNİK	MODÜLER	

Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki Eğitim ve Öğretim Sistemini Güçlendirme Projesi (MEGEP) adı altında ise Seramik Sağlık Gereçleri sektörü için mevcut modüller Seramik ve Cam Teknolojisi başlığı altında şu şekildedir.

FOET Kodu	Modül Adı	Modül Durumu	
215	Döküm Yoluyla Şekillendirme	Hazır / İndir	
215	Sır Hazırlama	Hazır / İndir	
215	Sırlama Ve Pişirim	Hazır / İndir	

- **Mesleki Yeterlilik Belgesi açısından kapsam dışı olanlar:**

a) İşyerinde yapılan işler, asıl iş itibarıyla tehlikeli ve çok tehlikeli işler kapsamında yer almakla birlikte, çalışanın yaptığı iş ek-1 çizelgede belirtilen işler dışında ise mesleki eğitim alma zorunluluğu aranmaz. Örnek olarak idari bölümlerde çalışanlar, temizlik işleriyle uğraşanlar ve diğer hizmetliler kapsam dışıdır.

b) 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununa göre ustalık belgesi almış olanlar ile Millî Eğitim Bakanlığına bağlı meslekî ve teknik eğitim okullarından ve üniversitelerin meslekî ve teknik eğitim veren okul ve bölümlerinden mezun olup, diplomalarında veya ustalık belgelerinde belirtilen bölüm, alan ve dallarda çalıştırılanlar için Mesleki Yeterlilik Belgesi şartı aranmaz.

Sonuç

Avrupa Birliği müktesebatı çerçevesinde çıkarılmış olan kanun ve yönetmeliklerin, en kısa zamanda ülkemiz koşullarına uygun hale getirilmesi, oluşan karmaşanın ve belirsizliklerin giderilmesi, mevzuatın uygulamadaki zorluklarının sektörlerden yapılacak geri beslemeleri dikkate alarak güncellenmesi, sürecin sağlıklı bir şekilde sürdürülmesi açısından çok önemlidir. Ülke ekonomimizin katma değer üreten ülkeler kategorisine yükselmesi yolunda en önemli adımlardan biri olan Mesleki Eğitim konusunun hızla ve sağlıklı olarak iş kültürümüze yerleşmesi için taraflar devletin önderliğinde özveriyle katkı sağlamalıdır.
